

Media: KONTRANEWS Page: 25 Published at: 09-07-2023
Author: Surface: 1029.41 cm² Circulation: 1720
Subjects:

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Κυριακάτικη ΚΟΝΤΡΑ 25

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΛΑΜ ΠΡΑΚΗ

Εντέχνως & Ατέχνως

με την ΕΛΕΝΗ ΣΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ*

*Δημοσιογράφος, ΣΣΗΕΑ
τ. Πρόεδρος ΕΔΟΕΑΠ

ΤΗΣ ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΑΝ 3 χρόνια ερευνητικής δουλειάς, 6 μεγάλα κεφάλαια -ένα για κάθε δεκαετία, σε 140 ενότητες-, 60 συν ένας αφηγητές, εκατοντάδες σπουδαία, με πηγές από 44 βιβλία, 4 διατριβές, 2 ημερολόγια, μια εγκυκλοπαίδεια, 4 ηλεκτρονικές μεθόδους, ένα ειδικό ένθετο, 8 επεξεργασμένες εκδόσεις, 40 δημοσιεύματα, φωτογραφίες, ακίτσα και σημειώματα από 26 αρχεία, αμέτρητες παραπομπές σε κείμενα άλλων, απέραντη υπομονή, αξιοθαύμαστη επιμονή, πλήρης δημοσιογραφική παιδεία, πίστη στην απόφαση της, 765 σελίδες, και ένας εκδότης.

Η καλή συνάδελφος Ελευθερία Κόλλια παραδίδει στην Ιστορία της Ελληνικής Δημοσιογραφίας και των μελετητών της, στο ευρύ αναγνωστικό κοινό, αλλά και σε όλους εμάς τους ΔΟΛίους, (όπως μας έλεγαν οι ανταγωνιστές), που είχαμε την μεγάλη Τύχη και έχουμε την απέραντη περηφάνια να λέμε πως αγγίξαμε με τη δουλειά μας το ιστορικό εκδοτικό Συγκρότημα του ΔΟΛ, μια εργασία, όνειρο για κάθε δημοσιογράφο, που θέλει να αείβηται τον εαυτό του.

Το βιβλίο της με τον ευφυή και μαζί, ασφαλή τίτλο «Στα χρόνια του Χρήστου Λαμπράκη, Μαρτυρίες και Αφηγήσεις για τον Δημοσιογραφικό Οργανισμό Λαμπράκη, 1957-2017» μόλις κυκλοφόρησε, από τις εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ και είναι, ήδη, talk of the journalistic town και όχι μόνο.

Είμαι μια μικρή μικρή ψηφίδα σε αυτό το βιβλίο, όπως και στην τεράστια εκδοτική ιστορία του ΔΟΛ, καθώς εργάστηκα για 20 χρόνια αταλάντευτα στο πλευρό του Χρήστου Λαμπράκη. Θέλω να πιστεύω ότι ήμουν κι ένα μικρό αγαπητό του κομμάτι ζωής από το 1989 μέχρι την τελευταία του πνοή.

Τον γνώρισα, τον έζησα, τον πίστεψα, τον υπηρέτησα, τον αγάπησα και τον πλησίασα, τόσο όσο Εκείνος μόνο επέτρεπε. Πολύ κοντά, όπως διαπιστώνω από τις 60 διηγήσεις των ανθρώπων στο ΔΟΛ και τη ζωή του... Οι μαρτυρίες μου στο βιβλίο της Ελευθερίας είναι, ωστόσο, το δυνατόν αντικειμενικές, καθώς ακολουθώ το δικό του πιστεύω: «Είμαστε πρώτα και πάνω απ' όλα δημοσιογράφοι».

Σε προσωπικό επίπεδο, όμως, θα τον αγαπώ και θα τιμώ τη Μνήμη του μέχρι την τελευταία μου πνοή, γιατί στα 50 χρόνια της δικής μου δημοσιογραφικής ζωής δεν γνώρισα άλλο πρόσωπο Εξουσίας, με τέτοιο πολυαξίδες και λαμπρό πνεύμα κι άλλων τόσο Ουσιαστικό Έλληνα και τρυφερό Άνθρωπο, σαν τον ΧΔΛ.

Και πιστεύω με, πέρασαν από τη ζωή και την πένα μου πάρα πολλοί στην Δημοσιογραφία, τον Πολιτισμό και την Πολιτική που ασκούσαν, ή... καμώθηκαν ότι ασκούσαν εξουσία, εξαργυμώθηκαν την δυστυχώς οι περισσότεροι για ίδιο όφελος κι όχι για την Ελλάδα. Γι' αυτό και κατανοώ την στρατηγική ΔΟΛ, την οποία ακολούθησε στο βιβλίο της η συνάδελφος Δημοσιογράφος του ΔΟΛ για 28 έτη η ίδια, κόρη δημοσιογράφου για 40 χρόνια του ΔΟΛ διαχειρίστηκε την ύλη της με επιλογές, που δεν αγιαγραφούν, ούτε χαρίζουν κάστανα, αλλά με σαφή στόχο να κατατεθεί η αλήθεια των χρόνων του Χρήστου Λαμπράκη και να αναδειχθεί η οπνία και διασανάγωστη για τους πολλούς εικόνα του δημοσιογράφου και εκδότη του ιστορικού Συγκροτήματος.

Το γεγονός ότι με οικεία σε μένα, από τη θητεία μου στον ΔΟΛ (1989-2010), κομμάτια, παρέλειψε -για

παραδείγμα μόνο- την μαρτυρία μου για την εκφρασμένη θέληση του Λαμπράκη να αναλάβει **Τα ΝΕΑ** ο **Αλέξης Παπακλάδης**, μετά τον **Λέοντα Καραπαναγιώτη** και την **Προεδρία του Μεγάρου Μουσικής** ο **Χριστόφορος Αργυρόπουλος**, μετά τον θάνατό του, το κατέβητω εδώ χωρίς να της το χρεώνω, ακριβώς γιατί γνώριζω πρόσωπα και πράγματα, που ακόμη επηρεάζουν. Ελπίζω μόνο να κατανοήσω μέσα από τη δουλειά της αυτή ότι δεν χωράει η θάλασσα σε ένα μουσικό! Ακριβώς γιατί, στην Αναγνωστοπούλου, τη Χρήστου Λαδά και τη Μιχαλοκοπούλου, τα παραθετικά των επιθέτων για τον ιδιοκτήτη τους, είναι:

Μέγας, Ασύγκριτος, Μέγιστος, Λαμπράκης. Ο **δημοσιογραφικός διαδότης** της Κόλλια κάνει 6 μεγάλους κύκλους και περιχαρακώνει 6 δεκαετίες που χάραξαν το μέλλον και σηματοδοτούν ακόμη το παρόν του τόπου μας ανεξίτηλα. Μαζί, οριοθετεί την Εξουσία του ΔΟΛ σε 60 χρόνια πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής στην Ελλάδα στις 6 δεκαετίες της παντοκρατορίας του Χρήστου Λαμπράκη. Από το 1957 που ανέλαβε τα νηπία, σε ηλικία 23 μόλις ετών, μετά τον θάνατο του Πατριάρχη της Οικογένειας Δημοτηρίου Λαμπράκη, μέχρι το πρωινό της 21ης Δεκεμβρίου 2009, που άφησε την τελευταία του πνοή στη ΜΕΘ του Γνωσείου. Ότι δηλαδή δημιούργησε και υπήρξε μόνος του, έστω κάτω από το αυτοπρόσωπο Βλέμμα του Πατέρα του. Ίσως γι' αυτό με υπαινικτική για τους γνωρίζοντες «σαφήνεια», η συγγραφέας αφιέρωσε το Δ που συνόδευε πάντα την μονογραφία του ΧΔΛ **1957-2009** ήταν ΤΑ χρόνια του Χρήστου Λαμπράκη. Σκέτο! Χωρίς τη σκιά του πατρός και χωρίς αναφορές στην πολυδιάστατη σχέση που είχε ο Χρήστος Λαμπράκης με τη Μητέρα του Ελζα και το άλλο φύλο. Ευαισθησία που την πιστώνω στην Κόλλια.

Γραμμένο από δημοσιογράφο, το βιβλίο, με τη σαφή επιλογή να στηριχτεί σε 61 μαρτυρίες αυτοπτών και αυτών των μαρτύρων, στη μορφή αφηγήματος, που ακολουθούν, με περισσή δεξιοτεχνία και προσήλωσή τη διαδρομή του ιστορικού χρόνου, είναι φυσικό να

μοιάζει περισσότερο με δημοσιογραφικό ερευνητικό δημιούργημα, παρά με ιστορική πολιτική βιογραφία του σπουδαιότερου, μετεμφυλιακού, Έλληνα εκδότη και του μεγαλύτερου εκδοτικού συγκροτήματος της Ελλάδας. **Όσο η Ελευθερία είναι η πρώτη** και η μόνη που το τάλμισε και της αξίζουν πολλά Μπράβο γιατί κατάφερε να ενώσει τις ψηφίδες εκείνες που, αν δεν φωτίζονται πλήρως πάντως ακιαιγραφούν σβρό και στο σύνολό τους την πορεία και το έργο τόσο του ΔΟΛ, όσο και του εκδότη του Χρήστου Δ. Λαμπράκη μέσα σε 60 περίπου χρόνια, (1953-2009), με επιρροές που έκαναν την Ελλάδα της Ευρώπης, της Πολιτικής, του Πολιτισμού και της Δημοσιογραφίας αυτό που είναι σήμερα.

Ήταν καιρός να ανοίξει το Κεφάλαιο αυτό και να αποδοθούν τα του Καίσαρος τω Καίσαρι και τα του Θεού, τω Θεώ... **Εννόω φυσικά και ξεκαθάρα** την με θετικό πρόσημο μέγα επιρροή, του ΔΟΛ και του ίδιου του Χρήστου Λαμπράκη στη διαμόρφωση των βασικών εκφάνσεων της πολιτικής, πολιτισμικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής της Ελλάδας και των Ελλήνων.

Να σπείσει η σωφή που και ο ίδιος με ανυπέβητο μεγαλείο και σεμνότητα επέβαλε γύρω του όσο ζούσε και να ξεκαθαριστεί η τέρπασια προσαφορά ενός Γραίου Έλληνα και μεγάλου Ευρωπαίου στην Ελλάδα που λάτρευε και υπηρέτησε όσο λίγος.

Να αποκαλυφθεί η αληθινή εικόνα ενός λαμπρού Αναγεννησιακού Ανθρώπου με Α κεφαλαία, ενός Άρχοντα με ανεξάντλητες γνώσεις και άπιστευτα καλά κρυμμένες ευαισθησίες, ενός αληθινού Δημοκράτη κι όχι η σκεπτική φηγούρα Εξουσίας, που καλλιεργούσαν οι πολέμιοί του...

Ο ρόλος του ιδιοκτήτη και εκδότη του ΔΟΛ στην **Αποστασία**, η στάση του στη δικτατορία, η σχέση του με τον Μεγάλο **Ανδρέα Παπανδρέου** και τον Κορυφαίο **Λέοντα Καραπαναγιώτη**. Ο σεβασμός του στην Κεντροαριστερά, ακόμη και τα λάθη του και λάθη του ΔΟΛ, όπως το νερό του Καματερού, η συχνά ριζοκίνδυνη στήριξη του στα στελέχη του, η πράσινη κάρτα στον Στάυρο Ψυχάρη, η διασκήψη έγκαιρα για τους εργαζόμενους του ΔΟΛ, οι λιγυγίσιμες εργασιακοί του ρυθμοί, οι απίστευτα πρωτοποριακές ιδέες και ο καταγιωμός των προοδευτικών σχεδίων του, με γνώμονα πάντα την Ανάπτυξη της Ελλάδας, την Παιδεία και τον Πολιτισμό, καταγράφονται και κυρίως, **ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ** στις πάνω από 700 σελίδες του βιβλίου.

Εργαλείο, οι μαρτυρίες/αφηγήσεις από ανθρώπους που εργάστηκαν γι' αυτόν, και τον έζησαν, όσο εκείνος τους το επέτρεπε.

Ιστορικά στέλεχη του ΔΟΛ, από τα ΝΕΑ, το ΒΗΜΑ και άλλα έντυπα του Συγκροτήματος, νεότερα στελέχη, απλοί εργαζόμενοι, καθώς Βαθμιαίοι και θέσεις στον ΔΟΛ, από κλητήρα μέχρι διευθυντή, συνεργάτες, διανοσόμενοι, πολιτικοί, καλλιπτεχνες στενοί φίλοι και το ίδιο του το αίμα, η μεγάλη του οδελφή **Λένα Γ. Σαββίδη**, μιλούν, αρκετοί για πρώτη φορά για το φαινόμενο Χρήστος Λαμπράκης.

ΚΑΙ ΟΙ 61 ΒΙΒΛΙΑΝ καθένα από τη θέση που εκείνος τους έδωσε, την Ιστορία της Δημοσιογραφίας του ΔΟΛ, της Κοινωνίας της Ελλάδας και τα Χρόνια του Χρήστου Λαμπράκη. Καταθέτουν τις αλήθειες τους, είτε στη μορφή στίβων κειμένων, είτε στη μορφή καταγραφής γεγονότων και ανεκδοτολογικού υλικού, που, όμως, χάρη στην **έντιμη και ευφυή σύνθεση της Ελευθερίας Κόλλια** αποκτούν βαθύτατη ιστορική καταγραφή και τεκμηρίωση. Κυρίως, διηγούνται με μαεστρία και εύληπτα μια αόληκρη εποχή.

Πάνω από μισό αιώνα Ιστορία καταγράφεται μέσα από την ιστορία του δημοσιογραφικού καταγραφού της τριναρχίδες του ΔΟΛ, το ΒΗΜΑ και τα ΝΕΑ **Ουσιαστικά, η συγγραφέας Κόλλια γράφει ιστορία με την ιστορία του ΔΟΛ που έγραψε ιστορία στη Δημοσιογραφία, αλλά και την ελληνική Ιστορία, με την υπογραφή του Χρήστου Λαμπράκη.**

Η βασανισμένη μετεμφυλιακή γενιά της δεκαετίας του 1950, η γενιά του '60 και του 114, η γενιά του Πολυτεχνείου, η γενιά των ευσεβών σοσιαλιστικών πόθων του '80, της τεχνολογικής επανάστασης στη δεκαετία του '90, του Χρηματιστηρίου και των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 θα βρει πολλά να θυμηθεί και να κυρίως να μάθει στις σελίδες αυτού του βιβλίου. Φυσικά, η γενιά της δεκαετίας του 2020 κι όσες ακολουθούν θα βρουν στο πλούσιο περιεχόμενο του, [ακόμη και σε δυσχερές φωτογραφικό υλικό], τα αίτια και τα αιτία, τόσο αίτιος και υπαίτιος για την ευκαίρια με, αποτυχημένη επίγνωση της Δυναμής του, η μοναδική ταπεινοφροσύνη του, η στέρα θεμελιωμένη Ελληνοευρωπαϊκή του Παιδεία, ιδιαίτερα δε η Μουσική και η Πολιτική, η πλέρια Δημοκρατική του συνείδηση και η ανθρωποκεντρική του αγάπη για την Ελλάδα τον οδήγησαν Ηγέτη στον μακρύ μοναχικό δρόμο της Εξουσίας του, μέχρι τη θανά του.

Η Βαθιά γνώση του για το ποιος ήταν και η πλήρης επίγνωση της Δυναμής του, η μοναδική ταπεινοφροσύνη του, η στέρα θεμελιωμένη Ελληνοευρωπαϊκή του Παιδεία, ιδιαίτερα δε η Μουσική και η Πολιτική, η πλέρια Δημοκρατική του συνείδηση και η ανθρωποκεντρική του αγάπη για την Ελλάδα τον οδήγησαν Ηγέτη στον μακρύ μοναχικό δρόμο της Εξουσίας του, μέχρι τη θανά του.

Σταυρωτής και σταυρωμένος ο ίδιος Δάσκαλος και Μαθητής, Εργοδότης και Εργαζόμενος Εκδότης και Δημοσιογράφος, Εραστής και Ερωμένος της ίδιας του της Ζωής, πορευόμενος συνειδητά ολομόναχος συντροφιά μόνο με το κληρονομημένο, αλλά και κατακτημένο από τον ίδιο Μεγαλείο της μοναδικής του προσωπικότητας, από αυτές που φτάνουν μια φορά ο Θεός κι ύστερα σπείει το καλοτύλι.

Ο Χρήστος Λαμπράκης ηθελήμενα δεν άφησε αρχείο. Αρχείο του είμαστε όλοι όσοι τον γνωρίσαμε κι εκείνοι που τον αγαπήσαμε βαθιά κι αληθινά. Κι αυτό κάνει το βιβλίο της συνάδελφου πολύτιμο. Όσο για τη μετά Λαμπράκη εποχή, όπως τη ζούμε μέχρι σήμερα και τα συνθήματα ερωτήματα φίλων και συνάδελφων για την τύχη του μεγάλου του έργου και γιατί δεν άφησε διαδοχή, παραθέτω αυτολεξεί, ότι ο ίδιος μου είπε ένα βράδυ σε δείπνο μου στο Κονα Καί: **«ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΗ ΣΑΣ ΕΥΘΥΝΗ ΤΙ ΘΑ ΠΡΑΞΕΤΕ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΜΕΝΑ ΚΑΙ ΜΕ ΟΣΑ ΑΦΗΝΩ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΔΟΛ ΚΑΙ ΣΤΟ ΜΕΓΑΡΟ. ΚΙ ΕΙΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ. ΕΓΩ ΘΑ ΕΙΜΑΙ ΑΠΟ ΕΚΕΙ ΨΗΛΑ ΚΑΙ ΘΑ ΣΑΣ ΚΟΙΤΑΖΩ...».**

Και με Φως και με θάνατο, ακαταπαύστως»
O, Captain! My Captain!
Άζεπέραστε Χρήστο Λαμπράκη.

